

Приветствие на министър-председателя Симеон Сакскобургготски

по случай международното откриване на
Десетилетието на ромското включване 2005-2015 година

Надявам се, макар и само за два дни, всички вие да запазите един чудесен спомен от днешното събитие и да почувствате нашето гостоприемство. Както подсказва мотото, ние сме се събрали тук, за да потвърдим своята решимост да направим заедно всичко необходимо за подобряване положението на ромите в нашите страни, за тяхното пълноценно и равноправно интегриране в обществото.

Всички ние съзнаваме, че основните принципи на хуманизма са нарушени, когато големи групи изостават в своето развитие от останалата част от обществото. Нещо повече - демократичният напредък на нашите страни е немислим без спазването на човешките права, без премахването на всякакъв вид дискриминация.

Имайки предвид всичко това, на срещата в Будапеща (преди две години), аз приветствах идеята на Световната банка и Института "Отворено общество" периодът от 2005 до 2015 година да бъде обявен за Десетилетие на ромското включване. Тогава декларирах и пълната подкрепа на България за тази инициатива. Радва ме фактът, че днес, благодарение на общите и ще подчертая не малките ни усилия, тя става реалност.

Госпожи и господа, Близо 400 хиляди граждани на нашата страна се самоопределят като хора от ромски произход. Както знаете, и у нас, и навсякъде по света, тази общност има стара история и самобитна култура. Ромите са пътували и преминавали през много страни, за да се установят на определено място. Така те са срещали и съжителствали с различни ценности, нрави и традиции. С времето тяхната самобитност е обогатила по свой начин тези държави. От друга страна, самите ромски общества са възприели елементи от заваре-

Божидара поема дневника, в който ще пише за Десетилетието

ната културна идентичност. Този начин на съществуване е в основата на ромската философия за живота, която ги е съхранила като народ. Историята им е свързана с нестихващо любопитство към света, известна е тяхната отвореност към други духовни ценности и култури. Като имаме предвид всичко това, бих казал, че ромските общности в нашите държави са готови пълноценно да участват в общия европейски процес на интеграция и сближаване на народите, просто защото това е било част от техния начин на живот през вековете.

Богата и самобитна ромска култура е създавала авторитетни и талантиливи личности, които допринасят за доброто на своите страни и участват във всички важни процеси. Така е и в България. Искам да подчертая, че съм повече от уверен в заложбите, в уменията, във възможностите на членовете на ромските общности в нашите държави. Затова бих искал за в бъдеще да видим, че и самите те са по-уверени в собствените си сили и потенциал.

Разбира се, всички знаем, че са налице и редица нерешени въпроси, с които всяка страна по своему се опитва да преодолее. Между другото тази сутрин в едно неформално събиране ние обсъдихме проблемите, с които трябва да се справим по време

на Декадата. В основата на политиката на правителствата ни е разбирането, че всеки гражданин трябва да има шанс за по-добър живот - независимо от неговата етническа или религиозна принадлежност. Само тогава можем да говорим и за напредък на обществото като цяло. Десетгодишният период, който сме си определили и с който сме обвързвали нашите планове, е достатъчен, за да се промени животът на ромите в няколко основни направления - образование (което според мен е най-важното), здравеопазване, решаване на жилищния въпрос и осигуряване на работа.

Ще подчертая нещо, което е особено важно за мен и това е необходимостта от промяна в досега съществуващия образ на ромската общност. Време е обществото да се раздели с някои остарели вече предразсъдъци. На преден план трябва да излезе положителният потенциал на ромите, тяхната воля за успех и равностойна реализация. Убеден съм, че нашите ромски приятели са достатъчно мотивирани, за да бъдат двигател на тази промяна, защото ще успеем само заедно, а не поотделно. Старите ромски казват: "С една тухла къща не се прави". Така че, за да постигнем желаните резултати, е необходима мобилизацията не само на няколко институции, а на цялото общество. Убеден съм, че по-бързо ще видим ефекта от работата ни, ако сме заедно. В този смисъл държа да подчертая колко е важно самата ромска общност да бъде единна, сплотена около целите на Десетилетието. Това е шанс за цяло едно поколение, а и за поколения наред оттук нататък, да постави началото на един нов, по-добър живот за всички ромски семейства.

Смятам, че и обединяването на държавите ни в името на една такава обща цел е събитие с особено значение, което ще има своя положителен отзвук не само в нашите страни, но и в цяла Европа.

Госпожи и господа, През 2004 година беше извършена огромна по обем подготвителна работа за откриването на това знаково Десетилетие - както на национално така и на международно ниво. Бих искал да се обърна към моя колега от Унгария - Ференц Дюрчани, и да благодаря на унгарското правителство, което създаде отлични условия за работата на Международния управителен комитет, както и за добрата координация. Преди да завърша искам да кажа, че ромската тема не е нещо ново за мен. Това е нещо вътре в мен, нещо, което усещам дълбоко в себе си, затова искам всички вие да разчитате на моята помощ.

Защо няма роми в различните институции?

Слово на Николай Кирилов

Уважаеми господа Министър-председатели,
Уважаеми господин Джеймс Улфенсън,
Уважаеми господин Джордж Сорос,
Уважаеми дами и господа делегати,
Скъпи приятели,

Преди всичко искам да благодаря на ромските делегати и на организаторите за доверието, което ми оказаха и за предоставената възможност да говоря на този представителен форум.

Подготовката за това изказване се оказа изключително трудна задача. Много пъти се питах, разговарях и с моите колеги, кое е това нещо, което трябва да споделя с вас през следващите няколко минути. Предложенията и идеите бяха толкова много, че е невъзможно да ги представя за кратко време, което имам. Ето защо, днес реших да поставя отново въпросите, които си задавахме през последните десет години, да говоря за настоящия момент и за надеждите ни за бъдещето.

Когато започнах да работя за каузата на ромската общност преди десет години пред мен стояха много въпроси, на които ми беше трудно да намеря смислен отговор: - *Защо ромите живеят в обособени квартали с лоша или липсваща инфраструктура?*

- *Защо броят на ромските деца, които завършват средно или висше образование е минимален?*

на страница 3 • джором енгар

- *Защо ромските деца преобладават в мощните училища?*

- *Защо първите съкратени от работа бяха ромите?*

- *Защо толкова много роми живеят изключително бедно, когато говорим за нови технологии и големи възможности?*

- *Защо броят на ромите полицаи е толкова малък?*

- *Защо няма роми, работещи в различните институции?*

- *Защо ромите не участват в политическия живот на нашата страна?*

В действителност, това са само част от въпросите свързани с изолацията на ромската общност.

Важността на тези въпроси, стимулира и мотивира мен и другите ромски активисти да работим неуморно и отговорно през последните десет-петнадесет години. Това бяха години, през които на базата на опита и грешките, сами или в партньорство, ние се опитвахме да решим частично или напълно проблемите, с които се сблъскваше ромската общност. Работата през тези години даде резултат: ромската проблематика беше поставена в дневния ред на държавите от Централна и Източна Европа. Затова, най-важният отговор, който намерихме е, че само със съвместни усилия, обединявайки ресурсите на ромската общност и на всички институции на местно, национално и международно ниво, е възможно да се преодолее изолацията и бедността.

Джаго -
ромският
Павароти,
откри
Декадата с
песента
"Най ман
бахт,
най ман
дагоро..."

